EPT-01-02 (min)

PWYLLGOR YR AMGYLCHEDD, CYNLLUNIO A THRAFNIDIAETH

Dyddiad:	Dydd Mercher 9 Ionawr 2002
Amser:	2:00 pm hyd 5:00 pm
Lleoliad:	Ystafell Bwyllgora 3, Adeilad y Cynulliad Cenedlaethol

Yn bresennol:

Aelodau Pwyllgor yr Amgylchedd, Cynllunio a Thrafnidiaeth

Richard Edwards, Cadeirydd	Preseli Sir Benfro
Eleanor Burnham	Gogledd Cymru
David Davies	Mynwy
Geraint Davies	Rhondda
Sue Essex, Gweinidog dros yr Amgylchedd	Gogledd Caerdydd
Helen Mary Jones	Llanelli
Val Lloyd	Dwyrain Abertawe
Tom Middlehurst	Alun a Glannau Dyfrdwy
Karen Sinclair	De Clwyd
Rhodri Glyn Thomas	Dwyrain Caerfyrddin a Dinefwr

Swyddogion:

Denzil Jones (eitem 2)	Pennaeth yr Is-adran Polisi Trafnidiaeth
Kay Powell (eitem 2)	Pennaeth yr Is-adran Gynllunio
Gerry Quarrell (eitem 2)	Yr Is-adran Cefn Gwlad

June Milligan (eitem 3)	Pennaeth yr Is-adran Cefn Gwlad (a Chadeirydd Grp Bioamrywiaeth Cymru)
Nicola Donlon (eitem 3)	Yr Is-adran Cefn Gwlad
Lyn Owen (eitem 4)	Yr Is-adran Gynllunio

Yn bresennol:

Yn cynrychioli Grp Bioamrywiaeth Cymru:

Nigel Ajax-Lewis	Ymddiriedolaethau Bywyd Gwyllt Cymru a Chyswllt Bywyd Gwyllt a Chefn Gwlad Cymru
David Keast	Cyngor Sir Powys a CLlLC
David Parker	Cyngor Cefn Gwlad Cymru
Tony Prater	RSPB Cymru a Chyswllt Bywyd Gwyllt a Chefn Gwlad Cymru

Ysgrifenyddiaeth:

Siwan Davies	Clerc y Pwyllgor
Vaughan Watkin	Dirprwy Glerc y Pwyllgor

Sylwadau Agoriadol y Cadeirydd

1. Croesawodd y Cadeirydd aelodau, swyddogion ac aelodau'r cyhoedd i'r cyfarfod a dymunodd Flwyddyn Newydd dda i bawb.

0.2 Hysbyswyd y Pwyllgor fod Pwyllgor Penderfyniadau Cynllunio 2001/8 wedi cwrdd yn gynharach yn y diwrnod, a diolchodd y Cadeirydd i Val Lloyd ac Eleanor Burnham am drefnu y byddent ar gael. Atgoffwyd unrhyw Aelodau nad oeddent wedi manteisio ar yr hyfforddiant i wneud hynny cyn gynted â phosibl, fel y gallent eistedd ar Bwyllgorau Penderfyniadau Cynllunio i'r dyfodol.

0.3 Roedd ymatebion i adroddiad yr Ymchwilydd ar safle claddu sbwriel Nantygwyddon i ddod i law erbyn 10 Ionawr a chaent eu hystyried yn y cyfarfod ar 23 Ionawr. Trefnwyd i'r Pwyllgor ystyried ei gasgliadau a'i argymhellion ar 6 Chwefror, gydag amser wedi'i neilltuo mewn

cyfarfod llawn ym mis Mawrth. Cytunodd y Pwyllgor y dylai Canolfan Adnoddau'r Ymchwiliad ym Mhentre gael ei chadw ar agor drwy gais hyd nes y bydd y Pwyllgor wedi rhoi ei adroddiad i'r cyfarfod llawn.

Eitem 1: Ymddiheuriadau, dirprwyon a datgan buddiannau

1.1 Gwahoddodd y Cadeirydd yr aelodau i ddatgan unrhyw fuddiannau o dan Reol Sefydlog 4.5. Gwnaed hynny fel a ganlyn:

- Geraint Davies – Aelod o Gyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf;
- Val Lloyd – Aelod o Gyngor Dinas Abertawe.

Eitem 2: Adroddiad gan y Gweinidog dros yr Amgylchedd – EPT-01-02 (p 1)

2.1 Yn ychwanegol at yr eitemau yn ei hadroddiad ysgrifenedig, cyhoeddodd y Gweinidog fod y Comisiwn Ewropeaidd wedi cymeradwyo cais Cymru am gyllid Ewropeaidd o dan y rhaglen Gweithredu Arloesol, gwerth €4 miliwn, a fyddai'n caniatáu i Gymru fwrw ymlaen â'i hagenda datblygu economaidd. Mae copi o ddatganiad Gweinidog ynghlwm fel atodiad.

2.2 Codwyd y pwyntiau canlynol yn ystod y drafodaeth:

- Y rhaglen Gweithredu Arloesol – croesawai'r Pwyllgor y cyhoeddiad, gan ategu canmoliaeth y Gweinidog o swyddogion a'r cyrff hynny sy'n cefnogi'r cais. Roedd penderfyniad yn dal i gael ei ddisgwyl ar y cais arall am gyllid i gynorthwyo rhwydweithiau datblygu cynaliadwy. Roedd Cymru yn arwain y ffordd yn Ewrop ar ddatblygu cynaliadwy, a theimlai'r Aelodau ei bod yn holl-bwysig cynyddu ymwybyddiaeth y cyhoedd o'r hyn y mae'r Cynulliad Cenedlaethol yn ei gyflawni. Byddai'r Gweinidog a Phrif Weinidog Cymru yn bwrw ymlaen â chyfres o ddigwyddiadau marchnata a hyrwyddo yngln â chynaliadwyedd yng Nghymru;

- Mesur Diogelwch y DU – roedd y cyfarfod llawn wedi cyfeirio'r Mesur at y Pwyllgor i gael ei ystyried ganddo, a disgwylid y byddai drafft yn cael ei gyhoeddi yn sesiwn nesaf Senedd y DU. Roedd y Pwyllgor yn fodlon â'r mesurau arfaethedig ar gyfer y Mesur Diogelwch a nodwyd yn atodiad C at adroddiad y Gweinidog;

- Grant Trafnidiaeth – byddai'r Gweinidog yn cyhoeddi dyraniadau ar 22 Ionawr. Tynnodd yr aelodau sylw at yr angen am gyllid mewn rhai ardaloedd, a gofynnwyd am hyblygrwydd ar draws prosiectau i sicrhau bod y grant yn cael ei wario'n llawn;

- Y Rheilffyrdd – mynegwyd pryder gan yr aelodau y gallai'r anghydfod sy'n bodoli rhwng

y Cwmnïau Trên a'r Undebau Llafur ymestyn i Gymru. Nid oedd y Gweinidog yn disgwyl y byddai'r anghydfod yn effeithio ar wasanaethau yng Nghymru, ond byddai'n codi'r mater gyda'r Cwmnïau Trên;

- Cynllunio ein dyfodol – byddai'r Gweinidog yn cyhoeddi papur ymgynghori ar ddyfodol y gyfundrefn gynllunio yng Nghymru cyn bo hir. Gan fod yna gymaint o ddiddordeb yn y mater, bwriadai ei lansio drwy ddatganiad i gyfarfod llawn. Byddai'r Pwyllgor yn chwarae rhan fyw mewn ystyried y ffordd ymlaen ar ôl ymgynghori, gan roi sylw arbennig i ffyrdd priodol o ddiogelu'r drefn o ymgynghori â'r cyhoedd a sicrhau bod barn gwrthwynebwyr yn cael ei chymryd i ystyriaeth yn llawn;

- Rheoliadau Mapio CROW - cadarnhawyd mai dim ond yn erbyn cynnwys tir, yn hytrach na pheidio â chynnwys tir, y gellid apelio yn ystod ail gam y broses fapio. Fodd bynnag, gallai'r rhai sydd â diddordeb ac eraill gyflwyno achos o blaid cynnwys tir yn ystod cam cyntaf y broses;

- Rheoliad CE ar oergelloedd – byddai'r Gweinidog yn gohebu ag Aelodau yngln â'r pryderon ynghylch llosgi, a pha mor hawdd yw cael gafael ar yr unedau symudol sy'n gallu datgymalu oergelloedd nad oes eu hangen mwyach yn ddiogel.

Eitem 3: Bioamrywiaeth yng Nghymru – EPT-01-02 (p 2)

3.1 Eglurodd y Gweinidog mai'r adroddiad fyddai'r sylfaen i bapur ymgynghori ar fioamrywiaeth yn ddiweddarach yn y flwyddyn. Eglurodd Cadeirydd ac aelodau Grp Bioamrywiaeth Cymru eu rolau nhw ar y Grp gan nodi'r prif sialensiau a'u hwynebai, fel y'u nodwyd yn eu hadroddiad.

3.2 Cymeradwyodd y Pwyllgor adroddiad Grp Bioamrywiaeth Cymru a'r bwriad i ddatblygu rhaglen neilltuol i Gymru. Codwyd y pwyntiau canlynol yn ystod y drafodaeth:

- Gweithredu lleol – roedd hyn wedi gwella, ond roedd yn parhau'n glytiog. Erbyn hyn roedd gan yr awdurdodau lleol i gyd bartneriaethau bioamrywiaeth ac roedd gan rai swyddogion sy'n delio â materion bioamrywiaeth. Cynhaliwyd arolwg blynyddol gan y Grp Ymgynghorol ar Faterion Lleol (is-grp o'r Grp Bioamrywiaeth) a byddai'r canlyniadau yn cael eu darparu i'r Pwyllgor;

- Ehangu aelodaeth y Grp Bioamrywiaeth – awgrymodd y Pwyllgor y dylai ELWa a Ffederasiwn y Busnesau Bach gael eu tynnu i mewn i waith y Grp i helpu i sefydlu bioamrywiaeth fel ystyriaeth ganolog o fewn addysg a busnes. Tynnodd y Pwyllgor sylw at yr angen i'r cwricwlwm cenedlaethol gynnwys bioamrywiaeth, a'r angen i wneud rhywbeth yngln â'r niferoedd isel sy'n ymgymryd â bioamrywiaeth yn y sector addysg uwch;

- Costau – sylweddolai'r aelodau ei bod yn anodd mesur y gost o roi gwahanol gynlluniau gweithredu bioamrywiaeth ar waith, ond teimlent fod angen gwneud rhagor o waith ar lefel y DU a Chymru i sicrhau bod adnoddau digonol ar gael;

- Manteision economaidd – roedd cynlluniau wedi eu sefydlu i wireddu manteision economaidd bioamrywiaeth, e.e. drwy gysylltu gwarchodfeydd natur â thwristiaeth;

- Canllawiau cynllunio – roedd *Polisi Cynllunio Cymru* sydd i'w gyhoeddi cyn bo bir yn cynnwys canllawiau cryfach ar warchod a gwella bioamrywiaeth;

- Gwrthdaro rhwng rhywogaethau – cododd yr aelodau yr anhawster o warchod yr amrywiaeth o rywogaethau ysglyfaethus a rhywogaethau sy'n cael eu hela o fewn ardaloedd lleol.

3.3 Dywedodd y Cadeirydd fod y Pwyllgor yn bwriadu gwneud rhagor o waith ar fioamrywiaeth yn ddiweddarach yn y flwyddyn, ac y byddai'n ceisio ategu gwaith Grp Bioamrywiaeth Cymru.

Eitem 4: Adolygiad o'r Iaith Gymraeg – EPT-01-02 (p 3)

4.1 Wrth gyflwyno'r papur fel Cadeirydd y Pwyllgor Diwylliant, eglurodd Rhodri Glyn Thomas fod yr adolygiad wedi deillio o ymrwymiad y Cynulliad Cenedlaethol i Gymru ddwyieithog, a'i fod yn ystyried y ffordd orau o wireddu hynny.

2. Crynhodd y Gweinidog y prif ddatblygiadau ers i'r adolygiad ddechrau, yn fwyaf arbennig fod y canllawiau cynllunio mewn perthynas â'r iaith Gymraeg wedi eu cryfhau drwy Nodyn Cyngor Technegol (Cymru) 20 a'r polisi diwygiedig, *Polisi Cynllunio Cymru,* sydd i'w gyhoeddi cyn bo hir, sy'n pwysleisio cynaliadwyedd cymunedau lleol. Roedd trafodaethau ar y gweill gyda'r awdurdodau cynllunio lleol yngln â rhoi'r canllawiau ar waith drwy eu Cynlluniau Datblygu Unedol. Roedd ymchwil bellach wedi ei chomisiynu hefyd.

4.3 Codwyd y pwyntiau canlynol yn ystod y drafodaeth:

- Arweinyddiaeth – roedd yr aelodau o'r farn y dylai'r Cynulliad Cenedlaethol roi arweiniad i lywodraeth leol ac asiantaethau eraill yng nghyswllt yr iaith Gymraeg;

- Cymunedau cynaliadwy – croesawai'r Pwyllgor y ffaith fod y canllawiau cynllunio yn cael eu cryfhau ac roeddent o'r farn, gan fod cynifer o'r ystyriaethau sy'n effeithio ar gynaliadwyedd cymunedau Cymraeg eu hiaith yn berthnasol i lawer o gymunedau eraill yng Nghymru, y dylai'r ffocws fod ar gynnal cymunedau yn gyffredinol;

- Trafnidiaeth – roedd adroddiad y Pwyllgor ar yr *Adolygiad Polisi ar Drafnidiaeth*

Gyhoeddus wedi tynnu sylw at yr angen i ddatblygu system trafnidiaeth gyhoeddus integredig, sydd o fewn cyrraedd i holl bobl Cymru ac y gallant ei fforddio. Roedd trafnidiaeth gyhoeddus yn ffordd allweddol o gynnal cymunedau lleol, drwy ddarparu mynediad at waith, lles a gweithgareddau hamdden a chyfyngu drwy hynny ar yr angen i symud allan o gymunedau;

- Adolygu'r broses gynllunio – byddai'r Pwyllgor yn sicrhau bod materion yn ymwneud â'r iaith Gymraeg yn cael sylw yn yr adolygiad sydd i'w gynnal yn fuan;

- Gwybodaeth – croesawai'r aelodau yr ymchwil a oedd wedi ei chomisiynu eisoes gan y Gweinidog ac effaith y canllawiau cryfach yng nghyswllt yr iaith Gymraeg, ond pwysleisiwyd bod angen rhagor o wybodaeth yn gyffredinol, yn enwedig ar lefel leol. Croesawai'r Pwyllgor hefyd addewid y Gweinidog i adolygu'r canllawiau eto, pa bai ymchwil yn awgrymu bod angen gwneud hynny.

4.3 Pwysleisiodd y Cadeirydd fod y Pwyllgor wedi rhoi sylw dyledus i'r iaith Gymraeg yn ei drafodaethau, ac y byddai'n parhau i wneud hynny ym mhob agwedd o'i waith, lle'r oedd hynny'n berthnasol, yn enwedig wrth adolygu'r gyfundrefn gynllunio. Byddai'n ysgrifennu at Rhodri Glyn Thomas yn nodi ymateb ffurfiol y Pwyllgor i'r adolygiad.

Eitem 5: Rhaglen Waith Fanwl – Gwanwyn 2002 - EPT-01-02 (p 4)

5.1 Gwahoddodd y Cadeirydd y Pwyllgor i gytuno i'r rhaglen waith fanwl a cheisio cymeradwyaeth y Pwyllgor Busnes i gynnal cyfarfod ychwanegol ddydd Iau 31 Ionawr.

5.2 Roedd yr Aelodau yn pryderu yngln â'r effaith a gâi cyfarfod prynhawn Iau ar deithio i'r etholaethau yn ystod misoedd y gaeaf, yn enwedig i Aelodau Gogledd Cymru. Awgrymwyd y dylai'r holl eitemau gwreiddiol ar gyfer 31 Ionawr gael eu hystyried ar 27 Chwefror, ar wahân i'r rhaglen waith strategol ddrafft. Awgrymodd yr aelodau hefyd y dylid gwahodd cwmnïau trên Cymru i gyfarfod ryw dro yn ystod y tymor.

5.3 Cytunodd y Pwyllgor i'r rhaglen waith, yn amodol ar y newidiadau uchod, a byddid yn gofyn i'r Pwyllgor Busnes gytuno bod cyfarfod byr i'w gynnal ar 31 Ionawr.

Eitem 6: Cofnodion cyfarfod 28 Tachwedd - EPT-17-01 (min)

6.1 Mabwysiadodd y pwyllgor gofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 28 Tachwedd.

Dyddiad y cyfarfod nesaf

7.1 Byddai cyfarfod nesaf y pwyllgor am 2.00 pm ddydd Mercher 23 Ionawr 2002 yn Adeilad Cynulliad Cenedlaethol Cymru.

Ysgrifenyddiaeth y Pwyllgor Ionawr 2002

ATODIAD

Cymru'n sicrhau €4 miliwn ar gyfer datblygu cynaliadwy

Yn sgîl cymeradwyo cais Cymru am gyllid Ewropeaidd o dan y rhaglen Gweithredu Arloesol, bydd Cymru yn gallu bwrw ymlaen â'i hagenda datblygu cynaliadwy, cyhoeddodd y **Gweinidog dros yr Amgylchedd, Sue Essex**, heddiw (**dydd Mercher 9 Ionawr**).

Gwahoddodd cynllun Gweithredu Arloesol y Comisiwn Ewropeaidd geisiadau am brosiectau arbrofol a oedd yn ymgorffori nifer o themâu, gan gynnwys hyrwyddo hunaniaeth ranbarthol a datblygu cynaliadwy, yn enwedig ym meysydd arloesi a thechnoleg.

Ar ôl ymgynghori'n helaeth, cyflwynodd Llywodraeth y Cynulliad Cenedlaethol gynlluniau am raglen €4 miliwn, dros ddwy-flynedd, i greu labordy rhanbarthol a fydd yn gallu profi a dangos y ffordd tuag at economi cynaliadwy, seiliedig ar wybodaeth, yng Nghymru.

Wrth groesawu'r newyddion am y cais llwyddiannus, dywedodd Ms Essex: "Mae cymeradwyaeth y Comisiwn Ewropeaidd i'r rhaglen hon yn dangos bod Cymru yn arwain y ffordd ymysg y rhanbarthau ac mai hi mewn gwirionedd sy'n gyrru'r agenda datblygu cynaliadwy yn ei blaen.

"Gallwn fwrw ymlaen yn awr â phedwar prosiect a fydd yn annog datblygu economaidd sydd wedi'i seilio ar wybodaeth ac arloesi, yn manteisio ar y gymdeithas gwybodaeth i wasanaethu datblygu rhanbarthol, ac yn hyrwyddo datblygu cynaliadwy a hunaniaeth ranbarthol.

"Mae'r prosiectau'n datblygu'n helaeth ar brofiad a phartneriaethau sydd eisoes wedi'u sefydlu yng Nghymru o dan Gynllun Technoleg Rhanbarthol Cymru a rhaglenni'r Gymdeithas Gwybodaeth, a system gwybodaeth ddaearyddol Cyngor Cefn Gwlad Cymru, *LANDMAP*, sydd wedi ennill gwobrau.

"Bydd y camau gweithredu arloesol hyn yn help i wireddu'r weledigaeth o Gymru gynaliadwy a ddisgrifiwyd yn ein strategaeth datblygu cynaliadwy ac yn y strategaeth datblygu economaidd genedlaethol *Cymru ar ei Hennill*."

Bydd manylion pellach am y prosiectau sy'n cael eu cyllido o dan y rhaglen Gweithredu Arloesol ar gael yn y lansiad ffurfiol yn ddiweddarach y mis hwn.

Nodiadau:

- **Gwnaed y penderfyniad i gyflwyno cais am gyllid o dan Raglen Gweithredu Arloesol Ranbarthol y Gronfa Ddatblygu Ranbarthol Ewropeaidd yn y cyfarfod llawn ar 16 Tachwedd 2000**
- **Dylid cyfeirio ymholiadau ar wahân i ymholiadau'r wasg at Reolwr y Rhaglen, Steve Davies, ar rif ffôn (029) 2082 5031, neu dros yr e-bost at** steve.davies@wales.gsi.gov.uk

(9 Ionawr, 2002)